

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

Природничо-географічний факультет

Кафедра загальної та регіональної географії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан природничо-географічного факультету

Л.П. Міронець

«31» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Географія світового господарства

галузь знань: 01 Освіта

спеціальність: 014 Середня освіта (Географія)

освітньо-професійна програма: Середня освіта (Географія. Біологія та здоров'я людини)

мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною комісією природничо-географічного факультету

« 31 » серпня 2023 р.

Голова

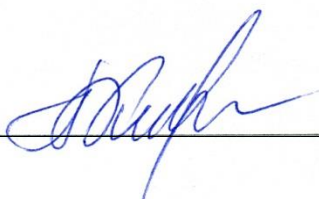
(Міронець Л.П., к.пед.н, доцент)

Розробник: Король Олена Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальної та регіональної географії

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри загальної та регіональної географії
Протокол № 1 від “30” серпня 2023 року.

Завідувач кафедри

Корнус О.Г., канд. геогр. наук, доцент

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 4	бакалавр	Вибіркова	
		Рік підготовки:	
3-й			
Семестр			
6-й			
Лекції			
24 год.		6 год.	
Практичні, семінарські			
24 год.		6 год.	
Лабораторні			
-			
Самостійна робота			
72 год.		108	
Консультації:			
Вид контролю: залік			
Загальна кількість годин – 120			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни:

просторовий аналіз секторів світового господарства та галузей і виробництв, що входять до їх складу; встановлення факторів розміщення та ролі географічного поділу праці.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні оволодіти наступними **програмними компетентностями**:

ЗК 1. Здатність навчатися протягом усього життя в контексті неперервної фахової підготовки і соціального життя, вдосконалювати й розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень з високим рівнем самостійності.

ЗК 3. Здатність сумлінно виконувати професійні обов'язки, дотримуватися принципів наукової етики.

ЗК 5. Здатність здійснювати аналіз, синтез, оцінювання ситуації та/або завдання з метою виявлення шляхів для розв'язування та випрацювати рішення.

ЗК 6. Здатність ухвалювати оптимальні управлінські рішення; сприймати, аналізувати й реалізовувати управлінські інновації в професійній діяльності.

ПК 1. Здатність використовувати фундаментальні основи різних парадигм природничої та суспільної географії, знання основних географічних теорій та законів, історії розвитку географічних досліджень та ідей для з'ясування географічних особливостей природи Землі, розміщення населення і господарства.

ПК 2. Здатність формулювати, аналізувати та синтезувати рішення наукових проблем на абстрактному рівні шляхом декомпозиції їх на складові із застосування географічних знань, постійно оновлювати та накопичувати власні знання з природничої та суспільної географії.

ПК 3. Здатність будувати відповідні моделі природних та суспільних географічних явищ, досліджувати їх для отримання нових висновків та поглиблення розуміння особливостей функціонування природних комплексів.

ПК 7. Здатність формулювати нові гіпотези та наукові задачі у галузі географії, вибирати належні напрями і методи для їх розв'язку, беручи до уваги наявні ресурси.

ПК 8. Здатність сприймати новоздобуті знання з природничої та суспільної географії й інтегрувати їх із уже наявними.

ПК 9. Здатність самостійно досліджувати, аналізувати просторово-часові параметри організації природи, населення та господарства і взаємозв'язків між ними.

ПК 11. Здатність до планування, організації та проведення досліджень, узагальнень матеріалів польових та лабораторних спостережень, звітування про їхні результати.

ПК 13. Здатність використовувати професійно профільовані знання в галузі географії для розв'язання професійних задач.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Перед вивченням навчальної дисципліни студенти мають оволодіти знаннями з геології, географії ґрунтів з основами ландшафтознавства, основ наукових досліджень, основ демографії або географії населення, картографії з основами топографії, основ теорії суспільної географії, основ технологій виробництва тощо.

3. Результати навчання за дисципліною

Знання	ПРЗ 1. ПРЗ 3. ПРЗ 4. ПРЗ 5. ПРЗ 6. ПРЗ 7. ПРЗ 9.	Визначає зміст базових понять з теорії географії, організації господарської діяльності, а також світоглядних та суміжних наук. Демонструє знання та розуміння на базовому рівні можливостей використання комп'ютерних інформаційних системи, ГІС-технологій в географічних науках. Знає та розуміє взаємозв'язок науки з філософією та освітою, сутність філософії освіти та перспективи її розвитку, а також інтерпретує філософські основи інноваційної науки та освіти. Аналізує природно-ресурсний та інші види господарського потенціалу території, визначає основні форми і види продуктивних сил, розуміє їх поділ. Виявляє і пояснює принципи й методи організації виробництва, соціальної, рекреаційної сфери та регіонального розвитку території. Називає та відтворює основні положення законодавства, національних і міжнародних стандартів з проблем взаємодії природи і суспільства на глобальному та регіональному рівнях. Знає провідні риси сучасного етапу розвитку світового господарства, принципи розміщення різних видів господарської діяльності, структурної і функціональної територіальної організації суспільства.
Уміння	ПРУ 1. ПРУ 4. ПРУ 7. ПРУ 11.	Застосовує методи досліджень природничих і суспільних наук, інформаційних технологій тощо при вивченні формування і розвитку об'єктів і процесів географічної оболонки. Аналізує територіальну організацію суспільства, концепції територіальних структур, склад і будову природних географічних об'єктів і регіональних систем на різних просторово-часових рівнях. Використовує інформаційні технології та картографічні моделі в галузі географічних наук. Розробляє принципи розміщення різних видів господарської діяльності.
Комунікація	ПРА 1. ПРА 2.	Уміє вчитися упродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності здобуті під час навчання компетентності. Уміє діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90-100	Глибоко і міцно засвоїв програмний матеріал з географії світового господарства; вичерпно, послідовно, грамотно і логічно його викладає. Прогнозує і передбачає подальший хід явища, описує можливі наслідки, результати, що випливають з наявних даних. На основі проблемної ситуації виділяє проблему, конструює гіпотези і перевіряє їх. При цьому студент не має утруднень при відповідях на видозмінені завдання, вільно справляється із класифікаціями, типологіями та іншими видами застосування знань, показує знайомство з монографічною літературою, правильно обґрунтовує прийняті рішення, володіє різнобічними навичками і прийомами виконання практичних робіт, володіє в повному обсязі специфічним поняттєво-термінологічним апаратом навчальної дисципліни.
82-89	Твердо знає програмний матеріал, грамотно й по суті викладає його; не допускає суттєвих неточностей у відповідях на питання, правильно застосовує теоретичні положення при вирішенні практичних питань і задач, впевнено володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання, коректно встановлює причинно-наслідкові зв'язки.
74-81	Знає програмний матеріал, грамотно й по суті викладає його, але допускає деякі неточності під час відповіді; правильно застосовує теоретичні положення при вирішенні практичних питань і задач, володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання. Самостійно відтворює знання з елементами перетворення. Застосовує їх у видозміненій, але близькій до типової ситуації, однак потребує допомоги викладача. Дає свою власну інтерпретацію матеріалу (пояснення, короткий виклад). Уміє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, здійснює перенесення дій.
64-73	Має знання лише основного матеріалу, але не засвоїв його окремих деталей, допускає неточності, недостатньо правильні формулювання, порушення послідовності у викладі програмного матеріалу і відчуває утруднення при виконанні практичних робіт і розв'язанні задач.
60-63	Самостійно відтворює інформацію та застосовує її у типовій ситуації, але при цьому виявляє невпевненість у своїх діях. На основі фактів робить висновки, але за допомогою викладача, намагається зробити звіт про виконані дії.
35-59	Не знає більшої частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки; не володіє у достатньому обсязі поняттєво-термінологічним апаратом науки; невпевнено, із помилками виконує практичні завдання; не вміє наводити приклади із життя та встановлювати причинно-наслідкові зв'язки; відтворює інформацію лише на основі зовнішньої підказки.
1-34	Має загальне уявлення про навчальну дисципліну, знання програмного матеріалу носить фрагментарний характер, відповіді на запитання дає «так» чи «ні».

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль														Разом	Сума	Підсумк. контроль (екзамен)	Загальна сума	
РОЗДІЛ 1						РОЗДІЛ 2												
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	50	75	25	100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15				
4	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	25			
Контроль самостійної роботи																		
1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2				

Розподіл балів, які отримують студенти (ЗФН)

Поточний контроль															Разом	Сума	Підсумк. контроль (екзамен)	Загальна сума
РОЗДІЛ 1					РОЗДІЛ 2													
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	Т 15	25	75	25	100
1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2				
Контроль самостійної роботи																		
4	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3				

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Тестові завдання для поточного контролю

1. Сукупність національних господарств всіх країн світу, які пов'язані між собою всесвітніми економічними відносинами, заснованими на базі міжнародного географічного поділу праці - це: а) сільське господарство; б) агробізнес; в) антропосфера; г) геоглобалістика; д) світове господарство; е) ноосфера; ж) географічне середовище; з) етносфера.
2. Назвіть хронологічні рамки III етапу розвитку світового господарства: а) між Першою та Другою світовими війнами; б) 1850 – 1895 роки; в) 1939 – 1945 роки; г) 50 – 80-ті роки ХХ ст.; д) 2001 – 2007 роки.
3. Виділіть основні риси еволюційного шляху розвитку виробництва: а) вдосконалення вже відомої техніки і технологій; б) перехід на принципово нову техніку і технології; в) збільшення потужностей машин та обладнання; г) використання нових джерел енергії та сировини; д) зростання вантажопідйомності транспортних засобів.
4. Виділіть провідні риси НТР: а) універсальність та всеохоплюваність; б) постійне прискорення перетворень; в) зміна ролі людини у суспільному виробництві; г) комплексна автоматизація; д) електрифікація, механізація та хімізація; е) тісний зв'язок із військовим виробництвом.
5. Виділіть провідні групи факторів розміщення виробництва: а) автентичні; б) етнографічні; в) природно-ресурсні; г) соціально-економічні; д) національно-історичні; е) медико-географічні; ж) космічні; з) ментальні; і) вікові.

Приклади тестових завдань для підсумкового контролю:

1. Виділіть країну, що є світовим лідером у валовому водоспоживанні: а) Бангладеш; б) Індія; в) Пакистан; г) Індонезія; д) США; е) Японія; ж) Перу; з) Італія; і) Єгипет.
2. Виділіть прізвище автора знаменитого вислову «Мертвий океан – мертва планета»:

- а) О.І. Шаблій; б) Ж.-Ж. Саварі; в) Ж.-І. Кусто; г) М.М. Баранський; д) В.О. Анучін;
е) А.Е. Ферсман; ж) С.Л. Рудницький; з) Й. Тюнен; і) Р. Амундсен.

3. Кількість ресурсів, що використовується для виробництва одиниці кінцевої продукції, тобто співвідношення між спожитими ресурсами та виробленою продукцією – це:

- а) ресурсозберігання; б) ресурсозабезпеченість; в) енергомісткість; г) ресурсовилучення;
д) ресурсоспоживання; е) ресурсомісткість; ж) енвіронменталізм; з) ресурсний цикл;
і) енерговиробничий цикл; й) природокористування; к) сировина; л) умовне паливо.

4. Виділіть із пропонуваного списку ресурсонадлишкові країни:

- а) Росія; б) Канада; в) Австралія; г) Україна; д) Естонія; е) Польща; ж) Угорщина; з) Австрія;
і) Швейцарія; й) Швеція; к) Великобританія; л) Франція; м) Італія; н) Японія; о) Литва.

5. Знайдіть та виділіть помилкове твердження:

- а) залізниці пов'язали міцними зв'язками внутрішні частини континентів і за влучним висловом Г. Гейне «вбили простір»;
б) світове господарство склалося наприкінці ХІХ – на початку ХХ століття внаслідок розвитку потужної машинної індустрії, транспорту та світового ринку;
в) порівняно невеликий час існування цілісного світового господарства з деякою долею умовності можна поділити на чотири етапи розвитку;
г) автаркія – це суспільна система з режимом сильної центральної влади, характерними ознаками якої є відсутність демократичних інститутів, диктаторські методи правління;
д) в межах світового господарства співіснують національні економіки, що знаходяться на різних стадіях соціально-економічного розвитку.

Екзаменаційні питання з навчальної дисципліни

«Географія світового господарства»

1. Проаналізуйте співвідношення понять «світова економічна система» та «світове господарство».
2. Схарактеризуйте географічні аспекти зародження світового господарства.
3. Виділіть етапи еволюції світової економічної системи в світове господарство.
4. Схарактеризуйте просторову структуру світового господарства, порівняйте функціональну і територіальну моделі.
5. Дайте оцінку гіпотези територіального розвитку світового господарства Андре Гундер Франка.
6. Виділіть етапи розвитку світового господарства.
7. Назвіть основні риси сучасного етапу розвитку світового господарства.
8. Схарактеризуйте процес глобалізації як провідний феномен сучасності.
9. Оцініть роль неформальної економіки у світовому господарстві.
10. Обґрунтуйте різностадійність соціально-економічного розвитку та стадіальну типологію національних економік країн світу.
11. Схарактеризуйте циклічність як рису сучасного світового господарства.
12. Простежте кондратьєвські цикли в розвитку національних економік.
13. Проаналізуйте територіальні аспекти прояву циклічності.
14. Схарактеризуйте роль процесу автомобілізації в сучасному світовому господарстві.
15. Обґрунтуйте роль автомобілебудування як барометра світової кон'юнктури.
16. Схарактеризуйте науково-технічну революцію та її провідні риси.
17. Зіставте еволюційний та революційний шляхи вдосконалення техніки і технологій в умовах НТР.
18. Обґрунтуйте провідні напрямки розвитку виробництва в умовах НТР.
19. Схарактеризуйте структурні зрушення в світовому господарстві внаслідок впливу НТР.
20. Виділіть ринкову і неринкову підсистеми сучасного світового господарства та їх специфічні риси.

21. Здійсніть типізацію неринкових національних економік.
22. Здійсніть типізацію ринкових національних економік.
23. Здійсніть типізацію перехідних економік та оцініть провідні моделі побудови ринкових стосунків.
24. Обґрунтуйте роль держави в економічній системі суспільства.
25. Обґрунтуйте принципи побудови понятійно-термінологічної системи «Природні умови і природні ресурси світового господарства».
26. Зіставте провідні шляхи типізації природних ресурсів.
27. Проведіть по компонентну типізацію природних ресурсів.
28. Схарактеризуйте провідні риси географії видобутку мінеральних ресурсів.
29. Назвіть особливості земельних ресурсів, схарактеризуйте структуру їх використання.
30. Схарактеризуйте водні ресурси сучасного світового господарства та проблеми водозабезпеченості.
31. Виділіть проблеми використання біологічних ресурсів та проаналізуйте можливі шляхи їх подолання.
32. Обґрунтуйте потребу виокремлення категорії «ресурси Світового океану».
33. Проаналізуйте особливості географії рибальства у сучасному світі.
34. Схарактеризуйте основні сировинні проблеми світового господарства.
35. Обґрунтуйте чільні фактори виділення галузей «авангардної трійки».
36. Схарактеризуйте структуру та географію паливно-енергетичного комплексу світу.
37. Проаналізуйте сучасні тенденції у паливно-енергетичному балансі світу.
38. Оцініть роль і місце атомної енергетики в світовому господарстві.
39. Проаналізуйте роль альтернативної енергетики в сучасному світі.
40. Схарактеризуйте географію чорної металургії світу.
41. Схарактеризуйте географію кольорової металургії світу.
42. Проаналізуйте структуру і географію машинобудування світу.
43. Проаналізуйте структуру і географію хімічної промисловості світу.
44. Проаналізуйте структуру і географію легкої промисловості світу.
45. Обґрунтуйте виділення східної і західної моделей агробізнесу та роль харчової промисловості в АПК.
46. Здійсніть сільськогосподарську типізацію країн світу.
47. Обґрунтуйте закономірність співвідношення рослинництва і тваринництва в світі.
48. Проаналізуйте галузеву структуру і географію рослинництва світу.
49. Проаналізуйте галузеву структуру і географію тваринництва світу.
50. Схарактеризуйте науковий зміст поняття «інфраструктура».
51. Виділіть та охарактеризуйте технологічні моделі інфраструктурних комплексів країн світу.
52. Виділіть та охарактеризуйте соціальні моделі інфраструктурних комплексів країн світу.
53. Схарактеризуйте транспортний комплекс та його провідні складові частини.
54. Дайте оцінку ролі науки в сучасному світовому господарстві.
55. Проаналізуйте галузеву структуру науково-дослідних робіт у світовому господарстві.
56. Проаналізуйте організаційну структуру науково-дослідних робіт світового господарства.
57. Проаналізуйте територіальну структуру науково-дослідних робіт у сучасному світовому господарстві.
58. Схарактеризуйте технополіс як нову організаційно-територіальну форму проведення науково-дослідних робіт.
59. Виділіть провідні моделі технополісів, зіставте їх специфічні риси.
60. Проведіть огляд робіт найвідоміших закордонних і вітчизняних вчених у галузі економіки та географії світового господарства.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Історія формування та етапи розвитку світового господарства.

Тема 1. Поняття про світове господарство.

Наукова категорія «світове господарство». Географія світового господарства – як невід’ємна складова суспільної географії. Етапи розвитку світового господарства. Провідні риси сучасного етапу розвитку (глобалізація, багатокладність, різностадійність, циклічність).

Тема 2. Функціональна та географічна моделі світового господарства.

Функціональна («центр-периферія») та морфологічна або географічна («Північ-південь») моделі світового господарства, їх зіставлення. Світова олігополія. Глобальні міста.

Тема 3. Вплив НТР на структуру світового господарства.

Еволюційний та революційний шляхи трансформації виробництва. Визначення НТР, її універсальність та всеохоплюваність. Феномен постійного прискорення науково-технічних перетворень. Вплив НТР на галузеву і територіальну структуру господарства. Зміна «лідерів» серед факторів розміщення виробництва.

Тема 4. Природні умови і ресурси світового господарства.

Визначення природних умов і природних ресурсів та умовність їх розмежування в географії світового господарства. Поняття сировини. Географічне ресурсознавство. Регіональні особливості процесу природокористування. Концепція ресурсних циклів.

Тема 5. Провідні підходи до класифікації природних ресурсів.

Порівняння різних підходів до класифікації природних ресурсів. Генетична класифікація з врахуванням господарських аспектів. Обмеженість мінерально-сировинних, земельних і водних ресурсів світового господарства.

Тема 6. Сировинні проблеми світового господарства.

Ресурсозабезпеченість. Індекс ресурсозабезпеченості. Ресурсозбереження. Поділ національних економік країн на ресурсонадлишкові, ресурсозабезпечені та ресурсонедостатні.

Розділ 2. Основні галузеві системи сучасного світового господарства.

Тема 7. Енергетика та паливно-енергетичний баланс світу.

ПЕК як складна міжгалузева система видобутку і виробництва палива й енергії (електроенергії та тепла), їх транспортування, розподілу і використання. Галузева і територіальна структура паливної промисловості та виробництва електроенергії. Місце України у світовій ієрархії. Поняття про паливно-енергетичний баланс. Етапи розвитку ПЕБ світу.

Тема 8. Географія чорної та кольорової металургії.

Поняття про конструкційні матеріали. Металургійний комплекс світу, його галузева і територіальна структура. Специфіка чорних і кольорових металів. Класифікація кольорових металів. Провідні фактори розміщення в чорній і кольоровій металургії.

Тема 9. Географія світового машинобудування.

Історія промислових революцій та виникнення машинобудування як галузі. Диверсифікація галузевої структури сучасного машинобудування. Зв'язок з урбанізацією та провідними формами розселення, тяжіння до кваліфікованих трудових ресурсів та наукових центрів.

Тема 10. Галузева структура і територіальна організація хімічної промисловості світу.

Переваги й провідні завдання хімічної промисловості. Створенням продуктів з наперед заданими властивостями, що перевершують властивості природних конструкційних матеріалів та інших традиційних виробів. Різноманітність факторів розміщення та сировинна «всеїдність» підприємств хімічної промисловості. Широка участь в географічному поділі праці.

Тема 11. Лісопромисловий комплекс світу.

Внутрішня структура лісопромислового комплексу. Об'єкти лісозаготівлі (природні ліси та скороспілі плантаційні насадження). Сучасні лісохімічні технології. Екологічні проблеми лісопромислового комплексу.

Тема 12. Географія легкої та харчової промисловості світу.

Групування галузей легкої промисловості. Галузі, що виробляють масову продукцію широкого вжитку. Група галузей «дорогого попиту» (хутряна, ювелірна промисловість та виробництво дитячих іграшок). Різні типи швейного виробництва. Територіальні відмінності в розміщення галузей легкої і харчової промисловості. Вплив природних умов та національних традицій.

Тема 13. Сільське господарство й агробізнес у сучасному світі.

Роль сільського господарства у досягненні глобальної продовольчої безпеки людства. Співвідношення між рослинництвом і тваринництвом. Вплив етнічних й релігійних відмінностей населення і природних особливостей території. «Зелена» і «блакитна» революції. Сільськогосподарська типологія країн світу.

Тема 14. Транспортний комплекс світового господарства.

Поняття про інфраструктуру. Типологія інфраструктурних і транспортних комплексів країн світу. Транспорт – як матеріальний носій світогосподарських зв'язків. Поширення інтермодальних (мультимодальних) перевезень «від дверей до дверей» і «точно в строк».

Тема 15. Географія сфери послуг. Науковий комплекс.

Соціальні та інші функції сфери послуг. Ранжування сервісних послуг. Основні типи соціальної інфраструктури країн світу – ринковий, неринковий і перехідний. Наукові послуги. Галузева і територіальна структура світової науки. Провідні моделі технополісів.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усь Всь ого	у тому числі					Ус Вс ьог о	у тому числі				
		Ле кці ї	П ра кт .	Л аб ор .	К о н с.	Са мо ст. р		Л е к ці ї	П р а кт. т.	Л а б ор. р.	К о н с. .	Са мо ст. р
Розділ 1. Історія формування та етапи розвитку світового господарства												
Тема 1. Поняття про світове господарство	6	1	1			4	9	2				7
Тема 2. Функціональна та географічна моделі світового господарства	5	1	-			4	7					7
Тема 3. Вплив НТР на структуру світового господарства	6	1	1			4	7					7
Тема 4. Природні умови і ресурси світового господарства	7	1	1			5	7					7
Тема 5. Провідні підходи до класифікації природних ресурсів	6		1			5	7					7
Тема 6. Сировинні проблеми світового господарства	7		2			5	9		2			7
<i>Разом за розділом 1</i>	37	4	6	-		27	46	2	2			42
Розділ 2. Основні галузеві системи сучасного світового господарства												
Тема 7. Енергетика та паливно-енергетичний баланс світу	11	4	2			5	10		2			8
Тема 8. Географія чорної та кольорової металургії	9	2	2			5	10		2			8
Тема 9. Географія світового машинобудування	9	2	2			5	10	2				8
Тема 10. Галузева структура і територіальна організація хімічної промисловості світу	9	2	2			5	9	2				7
Тема 11. Лісопромисловий комплекс світу	9	2	2			5	7					7

Тема 12. Географія легкої і харчової промисловості	9	2	2		5	7				7
Тема 13. Сільське господарство й агробізнес у сучасному світі	9	2	2		5	7				7
Тема 14. Транспортний комплекс світового господарства	9	2	2		5	7				7
Тема 15. Географія сфери послуг. Науковий комплекс	9	2	2		5	7				7
<i>Разом за розділом 2</i>	83	20	18	-	45	74	4	4		66
Всього	120	24	24	-	72	120	6	6		108

Теми семінарських і практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1.	Зміст наукової категорії «світове господарство». Етапи розвитку світового господарства	1	
2.	Функціональна і географічна моделі світового господарства	1	
3.	Вплив НТР на галузеву і територіальну структуру господарства	1	
4.	Структура природно-ресурсного потенціалу світу. Земельні ресурси регіонів світу	1	
5.	Сировинні проблеми світового господарства. Металорудні ресурси сучасного світу	2	2
6.	Енергетика як провідна галузь світового господарства. Галузева і територіальна структура енергетики	2	2
7.	Моделі провідних металургійних комплексів світу	2	2
8.	Фактори розміщення підприємств машинобудування	2	
9.	Територіальна організація хімічної промисловості світу	2	
10.	Легка і харчова промисловість світу	2	
11.	Географія рослинництва і тваринництва	2	
12.	Сільськогосподарська (продовольча) типологія країн	2	
13.	Транспортний комплекс світового господарства. Типи виробничої і соціальної інфраструктури країн світу	2	
14.	Географія світової науки. Типологія технополісів.	2	
	Разом	24	6

Теми лабораторних занять

Виконання лабораторних робіт даною робочою програмою не передбачено.

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні

- Сюткін С.І. Курс лекцій з географії світового господарства. Суми : СумДПУ, 2020. 142 с.
- Сюткін С.І. Вплив науково-технічної революції на галузеву і територіальну структуру світового господарства // Наукові записки СумДПУ імені А.С. Макаренка. Географічні науки. Вип. 10. 2019. С. 110-119.

Додаткові

- Кузик С.П., Мамчур О.І., Ванда І.В. Географія світового господарства : навч. посібник. Львів: ЛНУ імені І. Франка, 2014. 312 с.

1. Немець К.А., Немець Л.М. Просторовий аналіз у суспільній географії: нові підходи, методи, моделі. Харків: ХНУ, 2013. 225 с.
2. Підгрупний Г.П. Значення полюсів соціально-економічного розвитку у вдосконаленні територіальної організації суспільства // Український географічний журнал, 2013. № 4. С. 40-47.
3. Сюткін С.І. Географія світового господарства : робочий зошит для самостійної роботи студентів. Суми : ФОП Цьома С.П., 2018. 30 с.
4. Сюткін С.І. Суспільна географія: термінологічний словник. Суми: ВПП «Фабрика друку», 2015. 56 с.
5. Сюткін С.І., Леонтєва Г.Г. Економічна і соціальна географія. Зарубіжні країни. Книга-зошит. Суми: Університетська книга, 2003. 246 с.

Інформаційні ресурси

1. Географічний портал. Режим доступу: <http://www.geograf.com.ua/countries>.
2. Національний інститут стратегічних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.niss.ua>
3. Представництво України при Європейському Союзі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukraine-eu.mfa.gov.ua/eu>
4. African Union [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.africa-union.org>
5. Arab league [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.arableagueonline.org>
6. Association of Southeast Asian Nations [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.aseansec.org>
7. Encyclopedia of World Problems and Human Potential [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.uia.be/world-problems-and-globalissues>
8. Group of Seventy Seven [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.g77.org>
9. Institute for Economics and Peace [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economicsandpeace.org>
10. International monetary Fund [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.imf.org>
11. North American Free Trade Agreement [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nafta-sec-alena.org>
12. Open Society Foundations [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.soros.org>
13. Organization of the Petroleum Exporting Countries [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://opes.org>
14. Paris Club [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.clubdeparis.org>
15. The Club of Rome [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.clubofrome.org>
16. United Nations [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.un.org>
17. World Bank [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.worldbank.org>
18. World Trade Organization [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://wto.org>

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Сюткін С.І. Курс лекцій з географії світового господарства. Суми : СумДПУ, 2020. 142 с.
2. Сюткін С.І. Географія світового господарства : робочий зошит для самостійної роботи студентів. Суми : ФОП Цьома С.П., 2018. 30 с.
3. Атлас вчителя. К.: ДНВП «Картографія», 2019. 328 с.
4. Відеоматеріали і презентації по темам курсу.